

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 83.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és lap tulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Az árvaház átadása.

Makó, jan. 22.

A törvényhatósági bizottság holnapi (keddi) rendkívüli közgyűlése fog határozni a fölött, hogy átadja-e a gyermekvédő ligának a megyei árvaházat vagy sem.

Az árvaházat feltétlenül meg kell szüntetni:

1. A fenntartásra nincs kellő fedezet.
2. Mert az árvaház létesítése után keletkezett törvények gondoskodnak az elhagyott gyermekekről.
3. Az árva gyermekekre nézve is sokkal előnyösebb, ha úgy, mint a többi, nem elhagyott gyermek, családi körben ismerik meg a gyermekéletert, nem pedig elzárva egy intézet négy fala közé.

Abban nincs véleményeltérés, hogy az árvaház fenntartása a mostani viszonyok között nem szükséges. Ott kezdődik a nézeteltérés, hogy mit csináljunk az árvaház épületével?

Amint a mai állandó választmányi ülésen előadták az árvaház megyei árvaszéki tartalékalapból épült fel és az árvaház fenntartására a megyei és a városi árva tartalékalapból kihalított összeg szolgál. (A városéból 60,000 korona.)

Az árvaház a megyei árvaszéki tartalékalapjából építvén fel, másra, mint gyermekvédelmi célra nem használható, illetve csak ezen célra értékesíthető.

Az állandó választmányi javaslatja a következő: az épületet és a telket adja át a vármegye, mint alapítványt a gyermek védő ligának leányok szigorubb nevelésére létesítendő intézet céljaira, a tartalékalap többi részét pedig adja vissza a városi és megyei árvaszéknek, hol annak kamatait gyermekvédelmi célokra fogják felhasználni a törvény értelmében.

A javaslat szerint tehát odaadnák a mintegy 150,000 korona értékű épületet és telket (a telkek ára ott négyszögölenként 20 korona körül van) a ligának, mely azon a helyen, ha tagadhatatlanul szép és nemes célt szolgáló, de sem Makóvárosát, sem Csanádmegyét közvetlenül nem érdeklő intézményt: leányok szigorubb nevelésére szolgáló intézetet létesítené. Makóváros és Csanádmegye az államtól kevés intézményt élvez. Csak évtizedes utánjárás után ment

bele az állam, hogy a gymnasium terheit levegye vállunkról. Katonaiságot, törvényszéket, szakiskolákat és egyéb a forgalom és így a vagyono-odás céljait szolgáló intézményeket az állam nálunk nem létesít, a magunk erejére vagyunk utalva.

Ne adjuk tehát a nem közvetlenül megyei és városi érdekeinket szolgáló leánynevelő intézet céljaira 150,000 korona körüli ingatlanunkat, létesítsünk belőle oly intézményt, mely a várost és megyét emeli.

Nagy szükség volna Makón ipari, gazdasági, vagy kereskedelmi szakiskolára, hogy ne neveljünk a gymnasiumban pályájukat tovább folytatni nem tudó proletárokat, hanem szakképzett iparost, gazdát vagy kereskedőt. E cél úgy volna elérhető, ha az épület, valamint az eddigi, a tartalékalapból kihalított és csak gyermekvédelmi célokat szolgáló összegek, mint alapítvány letétnék egy szakiskola céljaira, azzal, hogy bizonyos számú árva-gyermek ingyen kiképzést (részben ellátást is) nyerne, — ezzel szolgálánk az elhagyott gyermekeket — és volna emellett egy nyilvános szakiskolánk, amelyet a még hiányzó részben fenntartana az állam, város stb.

Ez a tervezet persze kidolgozásra szorul, az a fő, hogy ne adjuk oda újabb megfontolás és tárgyalás nélkül az árvaházat.

Hiszen az is lehetséges volna, hogy az épületet és telket eladjuk és a vételárát is vissza tesszük a tartalékba, melynek jövedelmét gyermekvédelmi célokra felhasználhatjuk.

A legnagyobb baj az, hogy a vármegye vezetősége — amiért csak dicséret illeti — igen alaposan és hosszasan letárgyalta ezen ügyet a ligával és így kellemetlen lehet a vármegye vezetőségére, ha most, mikor a ligával már megállapodott, a megállapodásokat a megyegyűlés nem fogadná el. Azért leghelyesebb volna, ha a közgyűlés nem utasítaná el a liga ajánlatát, hanem a döntést elhalasztaná és ez alatt az idő alatt a fentebb vázolt vagy esetleg más jobb irányban folytatná a tárgyalásokat.

Ezért a vármegye vezetőségét nem fogja szemrehányás illetni, hanem azért bizonyosan igen, ha a szép épületet a közönségnek nem tetsző célra adatja át.

Dr. Dózsa Imre.

Az appropriáció.

Apponyi Albert gróf beszéde.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jan. 22.

A képviselőház ma megkezdte az appropriációs javaslat tárgyalását. A pártok vezetőségei a mai ülésre távirati uton rendelték be tagjaikat, úgy hogy már az ülés megnyitása előtt igen élénk volt a folyosó.

Justh Gyula már fél tíz órakor a Házban volt és haragra buzdította a párt tagjait.

A mai ülést Návay Lajos fél 11 órakor nyitotta meg.

Az elnök bemutatta a miniszterelnök átiratát Tomasi Miklós felmentéséről és Cuvaj Edének horvát banná való kinevezéséről.

A Ház áttért ezután az appropriációs javaslat tárgyalására.

Hegedüs Lóránt előadó ismertette a javaslat egyes újításait. A javaslatban különösen két újítás van. Az egyik a véderőre, a másik pedig a választási reformra vonatkozik. A javaslat másik újítása az az összeg, amely a statisztikai hivatal munkálatainak és a választói jog adatainak gyors elkészítése végett van felvéve.

Apponyi Albert gróf eleinte az előadóval polemizált és figyelmeztette, hogy az ellenzék iniciatívája alapján tárgyalattat le a költségvetés és ha a kormány nem köti meg a véderővel a tárgyalás keretét, már január elsejére le lehetett volna tárgyalni.

Majd kifejtette, hogy nem egyedül csak a véderőreformmal, hanem az általános külpolitikai helyzettel is kíván foglalkozni.

Magyarország nemzetközi helyzetének és presztízsének utját kell állania azoknak a tendenciáknak, melyek minket kalandor külpolitikába akar sodorni. Az európai békének fentartása Magyarország részéről nagy nemzeti hivatás. Ha a kormány ennek a célnak megfelel, szívesen felajánlja támogatását. Majd a belügyi kérdések taglalására tért át. A függetlenségi pártnak két árnyalata nagy harcot indított a javaslat ellen s míg a függetlenségi párt egyik része a trónbeszédre támaszkodva az általános választói jogot helyezte előtérbe, a másik függetlenségi párt, a Kossuth párt nem helyezkedett erre az álláspontra, hanem a véderőreform érdeméért támada. Mikor ezt a különfeleltséget konstatálta, őszinte nyíltságának ad kifejezést. Az ellenzéki pártok nyíltan állítják felfogásuk jogosságát a nép elé. A többségnek egyetlen fixpontja a javaslattal szem-

ben az volt, hogy a költségek 1915-ön túl nem emelkednek s a kormány ezekre kötelezettséget nem vállal.

És a hadügyminiszter ezt az egyetlen fixpontot is halomradöntötte, a mennyiben olyan intézményeket létesített, amelyek újabb költségeket involválnak. Így, ha tengerpartunk megvédésére szükségesek a hadihajók, akkor a meglévő hat dreadnought kevés és majd alkalomadtán újabb hajóépítéssel jönnök elő. (Zaj.) A véderőjavaslat tehát sem politikailag, sem pénzügyileg nem befejezett koncepció. (Helyeslés.) A törvényhatóságok állásfoglalását nem tartja az ilyen fontos parlamenti helyzetben perditőnek, mert azok a véderőreformról egy szóval sem emlékeznek meg, hanem csak a parlament munkaképesség helyreállítását követelik. Ez a kívánság azonban nem jogos, mert az obstrukció nem a költségvetés ellen, hanem csak a véderőreform ellen irányul. (Helyeslés.)

Ülés vége 2 órakor.

Terror Justh ellen.

Vajjon hol van hát az illető honpolgár.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 22.

Félhivatalos uton értesülünk, hogy a Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó választmánya a napokban hazafias tisztelettel indítványt kapott „egy magyar honpolgár”-tól, aki arra kéri a Kaszinókat, mint a „hazafias magyar polgárok egyesületét”, hogy zárják ki a kebelükből Justh Gyulát, aki mint az Országos Választójogi Liga elnöke olyan határozatot hirdetett ki, amely Magyarországon általános, egyenlő, titkos, községenkénti választójogot követel minden klauzula, minden választmányok, miután kétszer kettő négy, hogy az általános és a többi választójog Magyarországot sirba döntené: kétségtelen, hogy Justh Gyula hazafias, mint ilyen nem ilhet egy asztalnál a nevezett Kaszinók hazafias polgáiraival, tehát mars kifelé vele a Kaszinókból!

Ennek a szerény indítványnak megvan az szerencés tulajdonsága, hogy mindenki észroveszi róla már az első pillanatban, hogy nem a félhivatalos szerkesztő agyában született és hogy ez a bizonyos „egy magyar hazafias polgár” ott él valahol ahol a virágok felelőtlenül fészenek, ahol a fák névtelenül leveleznek. Szerettünk volna találkozni a fájószívű és aggodalmaskodó hazafissággal, de nem sikerült. Az országban ugyanis több magyar honpolgár van, akinek a lelke beteg vagy a szíve vérzik, amikor az általános és

Italmérők és kereske-

dők figyelmébe!!

▲ Legjobb törköly-, seprő-, szilva- és barack pálinkák-, rum- és thea-rumok-, valamint liquörök. Továbbá a legmegbízhatóbb UJ- és Ó-BOROK. o o o
▲ Elsőrendű legjobb eredeti kőbányai és gyári töltésű világos és maláta sörök.

▲ A legolcsóbb bevásárlási telep

▲ Iritz Sámuel özv. cégnél

▲ M a k ó n. ▲

a többi választójogot hallja minden megszorítás nélkül. Illetve megszorítással, mert a torkát a pillanatban összeszorítja valami fájdalmas érzés.

Legnagyobb kutatásunk azonban csak annyit tudott fölfedezni, hogy a Választójogi Liga ismeretes határozata óta Justh Gyula nem találkozott a feleségével, akit egy névtelen levél — hasonló a kaszinók indítványozójának a kezeiréséhez — arra figyelmeztetett, hogy az olyan embert, aki az általános és a többi választójogot minden kikötés nélkül szereti, az nem lehet hü a feleségéhez és tessék csak menten beadni azt a válópürt, majd az „egy magyar honpolgár” tanu lesz arra, hogy Justh Gyula a szocialistáknak találkat adott és bizonyos alkalmakkor a nemzetközi eszmékkel szeretkezett. Ne tessék ezt a házasságtörést eltűrni, hiszen a Választójogi Liga gyűlése bizonyos arra, hogy ez az ember nem lehet hü férj.

Ugyanekkor a Justh Gyula gyermekei is hasonló tartalmu levelet kaptak hasonló kézírással, de azzal az eltéréssel, hogy kedves gyermekeim, bár nektek az apátok bűneihez semmi közötök, de miután a haragos uristen az apák bűneit a fiakban bünteti meg: nagyon okosan teszitek, ha egy sötét januári éjszakán Pusztaszentmónyán édesapátokat meggyilkoljátok, hogy legalább a kölesönt visszaadjátok, mert hiszen apátok bűne nagy: az általános és a többi választójogot hirdette, amely büntét még a bosszútálló apagyilkosnak is meg kell bocsátani, amen!

Amde az az egyház, amelyhez Justh Gyulának tartozni szerencsése van, komoly akcióra készül ebben az ügyben. Ugyanis az egyházi főhatóság ajánlott levelet kapott, hazafias tisztelettel az „egy magyar honpolgár”-tól, aki szerény indítványban arra kéri az egyház legfőbb fórumát, hogy miután Justh Gyula szereplésével megbolygatta a jelenlegi társadalmi rend kipurált alapjait, mint egykoron Krisztus tanai a papok szilárd üzenetmenetét: Justh Gyula a rendbontók, tévelygők, vallásárulók mintájára feszítették keresztre, de minél előbb, mert az annál jobb.

Már-már azon töprengött maga Justh Gyula is, hogy a választójogi harcokban talán tovább ment, mint kéne, hiszen ezek a harcok az általános és az elégedhetetlen tartozékainak a szeretete egy a hazaurúlással, a családirússal, az apagyilkossággal, az egyház fölbomlasztásával és mindennel, ami kárhozatra vezet, amikor megjelent előtte Sherlock Holmes és azt jelentette, hogy:

- Ne tessék megijedni. Ezeknek a leveleknek az írója.
- Ugye, a Fekete kéz?
- Dehogyan is, csak a piszkos kéz.
- Hjah úgy, tehát valamelyik félhivatalosban ül az illető?
- Nem, hanem a bolondok házában ül az illető.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történi, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmit se hallgat el.

Eladó egy szabó-felszerelés iparhoz szükséges
ugymint: egy egész tiszta új

gép, próba-baba, asztal, vasalók.

Továbbá a királyhegyesi uton

egy köblös ugarföld

örökáron eladó, vagy kukorica alá felesbe kiadó. — Értekezhetni lehet

Vigh Imre

Kelemen-hid, 53. szám alatt.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. Január 23. Kedd. Római kath. Bold. A. elj. Gör. kath. Január 10. Nisz. Gerg. — Nap két 7 óra 41 perckor, nyug-szik 4 óra 40 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és elvélve csapadék várható. Sürgönyprognózis: Hideg, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 98 fok Celsius.

Január 28: A makói sertéskereskedők és sertésvágók bálja a Korona-szállodában.

— **Közgyűlés a megyén.** Csanádvármegye törvényhatósága, mint megirtuk, holnap, kedden délelőtt néhány sürgős ügy elintézése végett **Hervay István** alispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tart.

— **Miniszteri kiküldött Makón.** Csanádvármegye, mint ismertetés, 1500 koronát kért a földmivélsügyi minisztertől arra célra, hogy a gazdasági ismétlő iskolánál a kertészeti oktatás szélesebb alagra fektetessék. A miniszter **Lázár Ferenc** miniszteri titkárát küldte le Makóra, hogy itt a helyszínen az ügyet tanulmányozza. A miniszter kiküldöttje ma kint járt a gazdasági ismétlő iskolában és odanyilatkozott, hogy az 1500 koronának megadását véleményezi a miniszternél.

— **Az árvaház ügye.** Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának az állandó választmánya ma délelőtt 11 órakor tartotta ülését, melyen a holnapi rendkívüli közgyűlés tárgyait készítette elő. Nagyobb vitát keltett az árvaház átadási ügye, melyre nézve végre is akként döntöttek, hogy az árvaház épületét teljes felszerelésével együtt átadják a gyermekvédő ligának a céljaira. Az átadás kérdésével különben lapunk vezetőhelyén érdemlegesen is foglalkozunk.

— **Veszedelmes árkolás.** A Kossuth-utca vége felé a **Nacsa János** vendéglős házán túl építkezésbe kezdett a telektulajdonos. Az alapásások bevégezése után a további munkát azonban beszüntette a közbejött fagyos idő. A mint azonban az utcai falazat fundamentumát is megásták, úgy hagyták minden korlát nélkül úgy, hogy most a legnagyobb veszedelemmel fenyegeti az ottani járókeleket különösen a mostanában való sikos időjárás mellett. Könnyen megeshetik, hogy valaki beleszedül és összetöri magát. Hogy mennyire bekövetkezhetik az ilyen szerencsétlenség, az is bizonyítja, hogy már is akadt egy ember, a ki belefordult a mély alapárkolásba s úgy összetörte magát ez is, hogy már három hét óta nyomja az ágyat az ott kapott sérülései miatt. Jó volna hát oda a további bajok elkerülése végett korlátot állítani.

— **Tűzoltó gyűlés.** Az apátfalvai önkéntes tűzoltó-testület tegnap, vasárnap tartotta meg rendes közgyűlését. A közgyűlésen megjelent **Urbanits Kálmán** tb. főszolgabíró és **Zsiga János** vármegyei tüzfelügyelő. A tagok teljes számban vettek részt a közgyűlésen. Az elnöki jelentés s számadások tudomásul vétele után elfogadta a közgyűlés az országos tűzoltó szövetség által küldött tervezet alapján módosított alapszabályokat. Ezután megajelték a tisztújítást. Elnökké dr. Kovács Sándor plébánost, titkárrá Molnár Jánost, pénztárnokká Pikkali Istvánt, parancsnokká Koller Istvánt, alparancsnokká Veréb Ta-

mást, jegyzővé, szakasparancsnokká és szertárnokká **Lichter Mór**t, segédtitkáré **Tarnay Jánost**, orvosá **Ponyiczky Elek** dr. községi orvost választották meg.

— **A marosi fürdő ügye.** Megemlékeztünk már arról, hogy **Kolossy Jenő** városi főmérnök elkészítette a **Ludvári erdő** mentén létesítendő új fürdő tervét és költségvetését. **Galambos Ignác** dr. polgármester úgy a tervet, valamint a költségvetést bemutatta annak a bizottságnak, mely a fürdő helyét kijelölte. A bizottság behatóan tárgyalta tegnapi ülésén a tervet, valamint a költségvetést és a február havi rendes közgyűlésen javasolja annak elfogadását.

— **Bezárt iskola.** Az alispán ma küldött rendeletével a **Deák Ferenc**-utcai állami elemi iskolát az ott fellépet roncsoló toroklob miatt a hó végéig szóló időre bezáratta. Ebben az esetben az az érdekes, hogy az alispán rendelete a hó 15-ikéről szól, a mikor az iskolában még volt beteg növendék. És csak ma kézbesítették, a mikor már ott egy beteg se találhattak.

— **Telefon a járásbírósnál.** Azok a makói ügyvédek, a kiknek irodájába telefon van bevezetve, a mai napon a járásbírósnál ügyvédi szobájába is telefont szereltek fel. Az új telefon már holnaptól kezdve rendelkezőkre áll az illető ügyvédeknek.

— **Az utazó magyar.** **Turi Simon** csanádpalotai gazdálkodónak ma délelőtt valami dolga volt Makón a pénzügyigazgatóságnál. Mikor dolgát elvégezte, nemcsak jól megébédelt egy bormérőben, de jól be is borozott. Tökrészezen bandukolt le az állomásra és követte, hogy neki azonnal adjanak egy motort, mert ő mindjárt **Palotára** akar utazni. **Simon** gazdát leültették egy padra, hol csakhamar mély álomba merült. A vonat nemsoká megérkezett, de az ittas magyart ekkor sem lehetett részegsége miatt a motorba beengedni, hanem a rendőrök egy kosira tették és bevitték a rendőrségre arra az időre, míg kialudta mámorát.

— **Az italozás vége.** **Pallagi Mihály** makói napszamos ember a múlt héten minden nap munkában volt, így keresett is néhány koronát. Ennek az öröme aztán tegnap jól felöntötte a garatra. Részegen ment haza ebédelni, hol a feleségével összevesszett és a közben haragjában öklével az asztalra ütött, hol egy tányér volt. A tányér összetört, de úgy összevágta a kezét, hogy a kórházba kellett szállítani, hol most ápolják.

— **Verekedés.** A vasárnapi mulatozás, éjjeli borozás mindig ad a rendőrségnek egy kis dolgot. Kiseb-nagyobb verekezés csaknem minden vasárnapi éjjelnek a esendjét megzavarja. Az éjjel sem mult el egészen esőndben. **Gyaponyi István** és **Tóth Ferenc** egy kissé beszéltek és ilyen állapotban rátamadtak a **Ménesi-féle** mulató előtt **Varga Sándor** és **Raffai Antalra**, kik hazafelé igyekeztek. A két részeg utonálló előbb utjában tartóztatta fel a két békés polgárt, majd pedig bottal kezdték verni őket. Vargáék csak futás által tudtak elmenekülni a két részeg elől, kik olyan éktelen lármát csaptak, hogy összeesődült az utca. A rendőrség a két utonálló ellen megindította az eljárást.

— **Makóiak az aradi gyásznapon.** Mentől jobban eltávolodunk a szomorú emlékü 1849-iki október 6-ikától, a város tragédia évfordulóját annál nagyobb kegyelettel üli meg a nemzet. Az aradi vértanúk ünnepére nagyobb és nagyobb gyűl össze a hálás közönség s a legutóbbi magasztos gyásznapélyt a maga teljes egészében, befolyásában bemutatja a makói Uránia-színház kedd

esti előadásán. A felvonulásban **Makóváros** küldöttsége is ott van a igazán jó gondolat volt az **Uránia-színház** igazgatóságától, hogy ezt a gyönyörű képet bemutatja a makói közönségnek. Ezenkívül természetesen hatalmas új műsor fogja gyönyörködtetni a közönséget.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságra jelentkeztek.* **Mészáros Pál** Szilágyi Juliánával, **Kockás Imre** Baranyi Máriával, **Bence István** Németh Klárával, **Kelemen Sámuel** Galamb Annával, **Kádár Mihály** Boros Etellel, **Szabó Mihály** Csávás Etellel, **Katkó József** Tamás Etellel, **Dudás István** Babelényi Annával, **Barta Mihály** Galgóczi Máriával, **Dura István** Szilágyi Teréziával, **Borka István** Zsikai Rozáliával. *Házassagot kötöttek.* **Köteles Sándor** Lengyel Erzsébettel, **Kis Karoly** Német Eszterrel, **Görbe József** Váradai Juliánával, **Opre De-meter** Almási Erzsébettel. *Elhaltak.* **Döme Rozália** 7 éves, **Bence Sándor** 2 hónapos, **Böresök Ferenc** 58 éves, **Sterl Lajos** 50 éves, **Bence Erzsébet** özv. **Angyal Józsefné** 74 éves, **Vas Rozália** özv. **Borbola Sándorné** 51 éves, **Tóth Rozália** özv. **Mádi Györgyné** 85 éves korában.

IRODALOM.

— Az Athenaeum könyvtár —

Makó, jan. 16.

Bíró Lajos: Gloria és egyéb novellák.

Az Athenaeum Könyvtárnak első kötete. Akármilyen kiváló is **Bíró Lajos**, mint elbeszélő, ennek a kötetének megjelenésével, nemcsak vele, az íróval, kell foglalkoznunk, hanem azzal a vállalattal is, mely novelláival megindul. Az Athenaeum Könyvtár új korszakot jelent a magyar könyvtörténetben. Jelenti a díszes kiállítású, a legnagyobb írók remekait tartalmazó, de a mellett meglepő olcsóságu könyvnek bevonulását a magyar könyvpiacon. Eddig elképzelhető volt, hogy 1 korona 90 fillérért 444 oldalas, huszonnégy-ives, külön e célra készült, finom papírra nyomtatott, gyönyörű kötésű, művészi fedőlappal borított könyvet lehessen vásárolni, hogy kisjövendelmű ember ugyszólván anyagi áldozat nélkül, a magyar és külföldi remekírók munkáit tartalmazó könyvtárt állithasson össze magának. És hogy az Athenaeum könyvtár valóban a legjobbat fogja tartalmazni, meggyőzően bizonyítják már az első kötetek és ezek között: **Bíró Lajos** novelláskönyve is. A 444 oldalas kötet csupa olyan elbeszélést tartalmaz, mely **Bíró** írói kvalitásának legértékesebbjeit mutatja. A novellák meséje érdekfeszítő, előadásukat az a liktető elevenség, a lebonyolítást pedig az a drámai gyorsaság jellemzi, mely **Bíró** elbeszéléseinek egészen külön helyet biztosít a modern magyar litteraturában. Egy-két szóval az emberi lélek legnagyobb mélységeibe világít bele, egy-két vonással virtuóz biztonsággal rajzol meg embereket és jeleneteket. Eppen olyan érteke van a drámai, a tragikus iránt, mint a kómikum, a különös iránt. Etes szeme meglát mindent, a mi érdekes, a mi jellemző, a mi figyelemreméltó. Megszólaltatja lelkiúben az érzékeny hurokat, majd megdöbben, majd pedig józú nevetést fakaszt ajkunkon. Szóval nem az élet egy-egy zugát rajzolja meg, hanem mint minden igazi nagy író: az egész életet, minden nagysággal és kicsinyességgel, minden sötétségével és vidámságával együtt. Az Athenaeum Könyvtárt, melynek megindításáért a kiadó Athenaeumot a legnagyobb elismerés illeti meg, jó előhírnök jelent be a nagyközönségnek. Bizonyárn hálás is lesz érte.

— **Lélek és testiség.** **Czenezy Jenő** új könyve. Ismét egy új irodalmi alkotás, amely kellemesen, izgatólag hat a modern ember fásult idegeire. Tul-

hajtásokat, határozott tulhajtásokat találunk benne a szerelmi életre vonatkozólag, ha nem garantálna az író kvalitása a dokadenciának a szélsőségeit gondolnánk fellelhetni ebben a két modern regényben. Vannak benne a pusztá érdekességek mellett adták is, melyek a XX. századbeli embert valóban vezérik, de annyira még sem rossz a világ, amilyennek azt az író könyvének második részében: *Egy társadalmi atheista regényben* festi. Sokkal jobban tessék az első regényvázlat: *A rapszódia*. Nem tagadhatjuk azonban meg, hogy a *Lélek és testiség*-nek mélyreható eszméjára van és hogy az elbeszélés folyamán mély érdeklődést keltő, tömör mély filozófiai gondolatok ragadják meg a műben az olvasó figyelmét. A *Lélek és testiség* legelőször magyarul jelent meg, de még ez év folyamán német és francia nyelveken is elhagyja a sajtót. A könyv Bankó Gyula Grillfélé udvari könyvkereskedése kiadásában jelent meg és ugyanott is rendelhető. Ára a vaskos kötetnek 3 korona, kapható minden könyvkereskedésben.

Rejtvény-pályázatunk.

Makó, jan. 22.

A „Makói Független Ujság” január 14-iki számában közölt rejtvények megfejtése a következő: I. A találos kérdése: Az egy filléresből 94 darabot, 6 filléresből egy darabot és 20 filléresből öt darabot kell venni, hogy a 100 darab cigarettára két korona legyen. II. A számrejtvény megfejtése. Az nevet legjobban, aki utoljára nevet.

Helyesen megfejtették: Tókos Izsák, Szentpéteri Sámuel, Mándoki Sándor, Mándoki Imre, Görbe György, Scheffer Ferenc, Kusz Eszter, Veres Lajos, Fodor Sándor, Szirbik Ferenc, Görbe Sándor, Pretzmayer Jenő, Horváth Antal, Hoies Jolánka, Szemes Margit (Kiszombor), Elek István, B. Papp István, Herczeg Mihály, Nagy Gergely. Megfejtők közt sorsot húzván, *Jókai: „A bálványos vár”* című regényét Szemes Margit kisasszony Kiszombori lakos nyerte.

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:
 Egész évre 14 Kor.
 Félévre 7 Kor.
 Negyedévre 3 K. 50 fill.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott tisztelettel értesitem az igen tisztelt szülők és gyámokat, hogy folyó január hó 30-án egy új

táncanfolyamot kezdök.

Amik tehát gyermekeiket ezen táncanfolyamon taníttatni óhajtják, szíveskedjenek ez ideig nálam beírni. Ezuttal egyszersmind tisztelettel tudatom a mélyen tisztelt közönséggel, hogy a lapokban megjelent biciklizás nem az én tánciskolámban, de valamelyik utcán történt. Iskolámban, bár több évtized óta működöm Makó városában, ilyesmi, de még jelentéktlenebb dolog se történt soha s nem is történhet.
 A m. t. közönség évek óta tapasztalt szíves jóakarattal ezutánra is kérve maradtam tisztelettel
Schvarcz Miksa
 okl. táncitanító.

Lapkihordó-fiuk
 felvételnek a kiadóhivatalban.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	21.40 - 21.60	„
Kukorica:	16 - 17	„
Árpa:	17 -	„
Zab:	18 -	„

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	14 - 15	K.
Foghagyma:	15 - 16	„
Petrezselyem:	26 - 28	„
Sárgarépa:	13 - 14	„
Dughagyma:	40 - 46	„

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ó maga. (151) XIV.

Harc a kigyókkal.

E végből a leggőgösebb magatartást vettem fel, mi legott arra bírta a törzsfőnököt, hogy hamarosan egy póttörvényt fedezzen fel, mely megengedi, hogy az ilyen esetekben a fogoly legközelebbi hozzátartozója visszanyerheti őt, ha megküzd érte.

Természetesen épen ezt óhajtottam én, mindenek fölött azért, mert az öreg törzsfőnök még nem látta, miként használom én az én csodás fegyvereimet. És mert meg voltam róla győződve, hogy ő hajító dárdat választ, tudtam, hogy enyém lesz a győzelem. Műériő szemekkel kiválasztott három jól elkészített dárdat, míg én három nyilat vettem elő, melyeket szántszándékosan fenyegetőleg megforgattak a levegőben úgy hogy azt hittem el lenfelemmel, hogy azok apró dárdaék és szintén úgy kell őket dobni. Az öreg törzsfőnök és feketéi lelkéből nevettek s szánakozva nézték erőködésemet; nevésegesnek találtak a gondolatot, hogy kárt tessek valakiben ilyen játékkfegyverekkel.

A törzsfőnök magatartása ékes-szólon elárulta azt a jóindulatu megvetést, melet irántam, mint ellenfele iránt érzett. S a mint kimérték a husz lépést, elfoglaltuk a helyünket s készültünk a drámai mérközésre, a melytől némi tekintetben több függött még a saját életemnél is.

Bár külsőleg hideg és rátartó voltam, tényleg a legnagyobb aggodalom veit rajtam erőt. Szemeimet merően a kistermetű, de izmos törzsfőnökre függesztetem s anélkül, hogy izmom is megrándult volna, engedtem, hogy rám dobálja a dárdaít.

A félelmetes fegyverek süvíve repültek keresztül a légen rendkívüli gyorsasággal egyik a másik után; de a fegyverben való hosszas jártasságom és a saját fűgességem képessé tett rá, hogy kitérjek előlük.

De alig állottam vissza a helyemre harmad ízben, mikor villámgyorsan kifeszítettem az ijamat s egy nyilvesszót röpittem ellenfelemre miután a rendesnél nehezebbé tettem egy teljes uncia arannyal. Természetesen nem látta kö-

zeledni a kis tollas vesszőt, mely egyenesen a bal combjába furódott épen oda, ahová én szántam.

A törzsfőnök nagyot ugrott inkább meglepetésében, mint fájdalomában, mintha hirtelen a gonosz szellem szállotta volna meg. A harcosai szintén módfelett megdöbentek. Miután ilymódon vér folyt egyformán elég volt téve a becsületnek és a törvénynek, miért is Yambát legott visszakaptam, a ki reszketett és alig mert hinni a saját fülének.

Olvasóim talán csodálkozni fog-hogy ezek a vad emberevők nem vonták vissza szavukat s nem tagadták meg foglyuknak a kiadását ha mindjárt becsüleles küzdelembe legyöttem is a főnöküket. Ezek a vadak azonban kellően méltányolni tudják a lovagias mérközést, a harátságot és ügyességet.
 (Folyt. köv.)

Az „ŐRANGYAL”

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászczikkeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díjj nem számíttatik. Tölgyfa kereszték és fejják a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161 özv. Gyurik Lajosné, Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

Szép zöld leveles
here=széna
 állandóan kaphato
 Iritz Sámuel özv. cégnél,
 ugyanott két kazal
here=szalma
 és trágya elado.

Makói Uránia-színház.

Kedden este 8 óraker
 itt még nem látott
 nagy előadás
 a makói URÁNIA-színházban.

Október 6-ika Aradon

Az ünneplő közönség felvonulása Makóról és az ország minden részéből.
 A lelkiharok elbukottja. Dráma az életből 3 felvonásban. Az ötletes szolga. Kacagató felvétel. A dühögő részeg. Humoros.

Pali ur hosszú orral.
 Rendkívül mulattató.

A kitünő műsorra külön is felhívjuk a közönség figyelmét.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermekek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. Az igazgatóság. (134)

Biztosítom
 hogy nem bánja meg
 ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfa ütő ingaórárt akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi
Vidor Manó
 műórás és ékszerész üzletét
 MAKÓN, Főtér. Az Otthon-kávéház mellett.

Tubarózsa-
 Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krem az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!
Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szeplő és májfolt elmulasztására!
Tubarózsa-tej az arc hófehér lesz!
 Tubarózsa-hőlgypor. Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.
Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növéstet legjobban elősegíti!
 Az őszülő hajnak eredeti színt ad a Hajregenerátor!
 »Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!
 Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.
JENEI SZÉKELY LAJOS
 gyógyszer-tára a »Szent István«-hoz
 MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
 Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Magánosok érdekében!!

Legfinomabb, valódi
**törköly, kék szilva,
barack és seprő-**
pálinkák, legjobb borok és
kőbányai sörök
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

Egy jó magaviseletű
azonnal fel-
f i u vétetik.

Kezdő havi
fizetése 12 korona.
Utolsó évben havi fize-
tése 20 korona.
Makói Független Ujság
nyomdájában.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-piüssből
Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek.

Mértékszerű rendelek elsőrangú munkásokkal saját
műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.
Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!
Agynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és
fűzővédő, paplan lepedő!

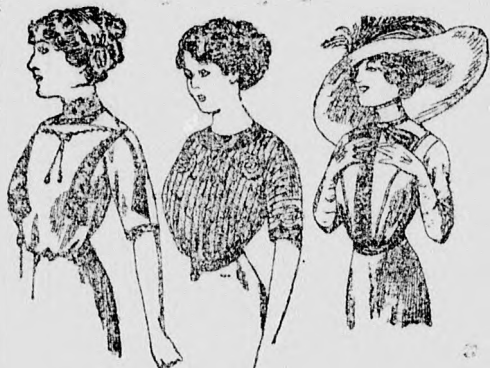
Csecsemő kelengyék
Keresztelő párnák
fejkötők és himzet,
pique paplanok.
Női blúzok a legizlé-
sesebb kivitelben.

(141) Szőrmeárúk,
boák, muffok a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig.
Legjabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és
gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások
a legjabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főter, (az
Otthon kávéház mellett)

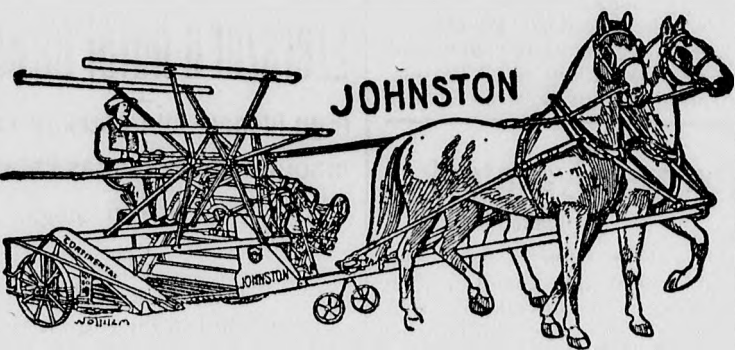
A makói és környékbeli gazdák többszöri ismételt
óhajának tettünk eleget, amidőn Makón, a Kálvária-
utcában (az új kórházzal szemben) gazdasági gép-
raktárt létesítettünk. Ezen raktár vezetésével

LIPTÁK BÉLA

urat biztuk meg, aki minden erejével azon lesz,
hogy a n. é. gazdaközönség eddig élvezett bizal-
mát továbbra is fentartsa. Említett raktárunkban ál-
landóan készletben lesznek:

A hirneves „Bächer“-féle egy és többvonó ekék és
talajművelő eszközök.

A világhírű „Melichar“-féle „Unicum Drill“ sorvetőgép.
Az „Imperator“ műtrágyát is sorbetetőgép. To-
vábbá a hazai viszonyoknak a legkételetesebben
megfelelő „Johnston“ kévekötoratógép, fűkaszálo
gereblye és elsőrendű manillazsinog.

Érdeklődőknek mindenkor helyszínen – vételkötézettség
nélkül – felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

- Rovatos ivenk,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi
nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja
az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően villanyerőre berendezett müintéze-
tét, mely a modern technika vívmányai szé-
rint készit a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig
mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hirlapok,
- Doktori
értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.